భక్తిగీతాలు / కీర్తనలు

శ్రీరామ దండకము

శ్రీరస్తు.

అడిదం సూరన్నకవివరునిచే విరచింపంబడిన

శ్రీరామదండకము

శ్రీమత్త్రిలోకీనివేశా హృషీకేశ కోట్యర్కసంకాశ దామో
దరా భక్తదత్తాదరా విశ్వవిశ్వంభరా పూర్వగీర్వాణ దోర్గర్వనిర్వాపణా
యార్తరక్షాచణా యాదినారాయణా లీలమున్ బాలమున్నీటిలో మేటివై
ల్టీవిపై ధీవిమైచిల్వరా మెత్తపై నత్తమిల్లంగ నిందాధి బృందారకుల్వచ్చి
వందారుమందారు నిన్నారుపేక్షించి సౌఖ్యంబపేక్షించి లోకత్రయత్రాస
కృద్రావణాప్రీతితో పద్రవంబుల్ బ్రశంసించినన్ దక్షఘూంసాప్రియ
త్నంబు చింతించి రాత్రించరుల్ పిచ్చలింపన్నిలింపాళి కోర్కెల్ ఫలింప
న్నవిత్రివ్యయంబు న్నవిత్రింబుగా జేయనీపాదశన్యంద నత్సౌమ్యవధూభర్త
కున్ త్రైరి సంహర్తకున్ గాత్రికి చంద్రమఃకీర్తికి న్బట్టవై పుట్టి పితాజ్ఞచే
గాధిపుత్రాధ్వరంబు ద్ధరింపంగ చంచద్ధనుష్పాణులై బద్ధగోధాంగుళిత్రా
ణులై నీవు సౌమిత్రియున్ వచ్చుచుండంగ ఘోరాటవిన్ బాటకడ్డైనచో హా
టకాదీంద్రధైర్యుండవై వేటకాడున్వలెన్నాట కానామనై శాట కాన్నా
మృగింగీటణాంగింప వేద్యంపవేయాను బాహాబ్జమహోగాహ్రివోత్సాహువ
క్షుస్థలీలగ్నినారామ మారీచుమధ్యే సముద్రస్థితుం జేయ వేత్రోయనే
మానిమూగాస్త్ర రా యంబునీవంతటన్గౌత మాఖ్యర్షి రాట్పూర్వకుదత్వా
దరేణుండవై యావిదేహావనీజాని యాస్థానితైప్రయంబ కేష్వాసనోన్మా
లసం బోలిగావించి పాణౌకృతత్రాతనూజుండవై నైభవశ్రీబిడౌజుండవై
నిస్తులాభ్యుస్ణతింబర్వ రాదోర్విశాజత్స మిద్ఘోరపారశ్వధ కూరధారా

హంతక్షత్రియారాముడౌ రాముడేతెంచినన్ హార్యవార్యస్ఫుర చ్ఛౌర్య
వత్కార్తవీర్యార్జునోదగ్ర బాహాసహస్రచ్ఛిదా పూర్వదుర్వారదోర్గ
ర్వముం బూర్వపక్షంబుగావించి యాలోదశస్యందనక్ష్మాదుని ర్ఘాతచేత
చేతఃపరీతాపుగావించి ధాత్రీపురస్త్రీమణీ నూపురంబైన యోధ్యాపురం
బుంబ్రవేసించి సీతాసమేతుండవై యుండ భర్తృప్రియా కైకసంపాదన-
ప్రక్రియాహేతురాజ్యేంది రాలిప్సగై కొన్నకై కేయి చేసీకుపట్టాభిషే. కా
స్త్రరాయక్రియా యాసమున్గాననావాసముం జేకురన్ నాస్యసామాన్య
సౌజన్య ధన్యాంతరంగుండవై తండ్రికిన్బ్రంపుగావించు టల్లి
నానన్దమొన్దించుట ల్దమ్మునిన్విశ్వ విశ్వంభరాభారథా రేయుఁగావించుట
ల్మేలుకార్యంబు లీమూడు నాకంచు తత్కాలజన్యానిదం పూర్వకౌతూ
హాలోద్భాసివై బాసవాల్పోలి కన్నారచీరల్ జడల్దాల్చి సామిత్రియుం
ధారుణీపుత్రియుందోడ రాచిత్రకూటాద్రియం దున్భరద్వాజపుణ్యాశ్ర
మక్షోణి కొన్నాళ్లువర్తించినీవంతటన్ సింహశార్దూల రక్షశ్శరణ్యంబగుం
దండకారణ్యముంజేరి నిర్వక్రదోర్వక్ర మహ్రక్రమశ్రీ సనాథున్విరా
ధున్ కృతాంతాతిథింజేయ వేచుప్పనాతిన్ని శాతోగ్రహేతిస్సమాత్తా
స్యనై రూప్యగావింప తద్ఘ్రాణకర్ణద్వయీదారణం బాఖరాదిత్రిరక్షోవ
ధప్రక్రియా కారణంబై బ్రవర్తిల్లెదానన్ జనస్థానవాసుల్సు విక్రాంతి
భాసుల్ సరాదుల్ ఖరాదుల్ గదాజట్టసప్రాసబాణా సనాద్యాయుధో
పేతులై సాహసస్ఫీతులై దొమ్మిఁగ్రమ్మనొక్క మ్మడిస్సంగరక్షోణిర
క్షోవరస్థూలవక్షోరరక్షోదదక్షోరుర మ్యాస్త్రముల్పింజపింజంటగా నేసి
ఖండింపవేయొక్క వింటస్సహాక్రవ్య భుక్కంఠ నాళవ్రజోల్లుంఠ నా
కుంఠ నారాచముల్బాపి యుష్మత్సముద్దండ కోదండపాండిత్యమాఖండ
లాదుల్క రంబబ్బురంబొందుచున్నింగి నుప్పొంగికై వారముల్సేయమా
యాకురంగాకృతిన్ రావణప్రేరితుం డౌచుమారీచుడే తేరసీతాప్రియ
త్నంబునన్ దజ్జిఘృక్షాపరాయత్తచిత్తుండవై సీవువెళ్లన్ దశాస్యుండుసీ
తాసతిన్గొంచు లంకాపురంబున్ప్రవేశించె నీవంతమారీచు దున్మాడితతి

ర్ణశాలాసమీపంబునన్ జానకింగానకార్తిన్ శరారుల్సురారుల్ రణ్యాం
శుజాలాశరణ్యంబ రణ్యంబగణ్యంబు లేవేళలన్వ్యాళ శార్దూల శుండాల
ముల్ హాతటిద్గాత్రిహామానసాహ్లాద సంధాత్రిహా ప్రేయసి క్వాసియం
చాయరణ్యాని నీవాథరణ్యాత్మజ న్వెత్కుచున్ రావణోత్కృత్తకా
యున్ జటాయున్నిరీక్షించి నీవాకబంధుంబడంజెంది లోకైకబంధుండవై
పొల్చియుందింది రాజీవరాజీవరాజీవరామోదసంపాదిపంపాసర స్తీరదే
శంబున న్మైత్రితోమైత్రిగావించి వాలిన్మహా సత్వశాలిన్ సముచ్చండ
కాండాహతిన్ జెండ వేచండ కోదండమున్ జెండుపంచాస్యముం బోలినీ
వంతటన్ భానుమత్సూనునిన్ గీశభద్రాసనాసీనునిం జేసినన్ వ్యాసమైభూ
సుతాన్వేషణార్థంబు శాఖామృగాధీశు లన్యంపు వేళన్ మహావేగవంతున్-
హనూమంతుదద్దక్షిణా శాప్రదేశంబు, వెన్కన్నియోగించినన్ వాయు
సూనుండు భూభృన్నదృక్కర్కశాలీఢమల్లీఢకీతా భ్రింకషాకభ్రిచీ
సమీచీనవారాంనిధిన్ ఘంగునన్ దాటి లంకాపురోద్యానమధ్యంబునన్
గూర్రిరసక్తంచరీచంచరీకాలకోపేతసీతన్నిరీక్షించిపాత్రారవింబోలిసీతా
రవిందాక్ష్యచేతోరవిన్దంబునానన్ద మొన్దించియంతన్నతో ద్యానవిద్రావి
ణుండౌచు శ్వేళాకరాళానలోగ్రాహవాహంయునక్తంచరుల్గొల్వనక్షాది
రక్షోబలాధ్యక్షులే తెంచియుద్వృత్తిమై హత్తి దండెత్తినన్ బెండిబెండై స
ముత్తుంగమాతంగశతాంగంబులున్ నజ్జన ముల్నుగ్గునుగ్గై తురంగంబు
లున్ కుక్కజెక్కై భటాంగంబులున్నైపైగూలనీలీలదత్తైన్యమున్ ధూర్త
చైతన్యమున్ జేసి యుద్వేలకోలాహలాభీలహేలాశముల్లాసియై యక్షునిం
జెందు జెండాడి తైర్యియుత పుక్షాశుశుక్షణ్యపేక్షాకృదుత్తాలవాలాగ్రిబద్ధాం
శుకప్రిస్ఫురద్విస్ఫులింగచ్ఛటాభీలకీలాకరాళాగ్ని లంకాపురాగారముల్భ
స్మసత్కారము న్జేసి వేశంతము-బోలె తానాసరస్వంతముం దాటి నిన్గాం
చి లంకాపురోద్యాన మధ్యస్థితాం దాన సీసంవృతాం త్వద్వియోగవ్యా
ధా క్లిష్టగాత్రిం విదేహాత్మజప్రీతి • మహశ్శాంతఘూర్ణంన యంచున్ సుధా

మాధురీశ్రీధురీణోక్తులన్విన్నవింపంగ తత్త్వాదృగుర్వీసుతాక్షేమవా
ర్తల్ చెవుల్ సోకగాదు స్తరోదన్మదుల్లంఘునాజాంఘికః స్వామినః కా
ర్యసంధిస్సయాస్సమర్థ స్త్వదన్యస్త్వయారక్షితోహం మదీయానుజో
యం పునర్వారిదశ్యావన్వవా యశ్చయంచాంజనేయుం నసాహాయ్యబా
హాబలాజేయునాశ్లేష సంభావనామోదధారేయ గావింపవేరావణశ్రీ
కచాకర్షణ ప్రక్రియాహేతువున్గ్రారరక్షశ్చము సేతరాక్షేతువున్వా
నరానీకజీవాతువున్సేతువున్గట్టియుల్లంఘితాంబోధివై నీవు లీలన్ సువే
లంబుపై నిల్వదుర్దాంత కల్పాంతవేళా సముజ్జృంభితాంభోదనిర్జాడ్యగ
ర్జారవోదారరక్షోభట క్షోభకృద్ధీర హుంకారముల్మీరకై చేవ సుగ్రీవ
నీలాంజనేయాంగదాద్యుల్మనుష్యాశన వ్రాతమాయాతమిస్రాసహ
స్రాంశులై విజృంభించి నిశ్శంకలంకా
పురద్వారకవాటచ్ఛటోత్పాటనంబుద్భటాటోపతం జేయుచుం
దిత్యపత్యాంగనాగర్భనిర్భేదనం బౌటబల్పోటరుల్పోట ధూమ్రాక్ష
యూపాక్షకుమ్భప్రహస్తుల్మహాపార్శ్వదేవాంతకస్థూలజంఘాతికాయే
న్ద్రజిత్కుంభకర్ణాగ్నివర్ణుల్కృతాశ్చర్యనానా విధానూనమాయా వి
ధానావధానుల్మహాయాతుధానుల్గదాపట్టసప్రాసబాణాసనాద్యాయు
ధోపేతులై సాహసస్ఫీతులై భేరికాతమ్మటంబుల్ధరన్మ్రోయనిర్వైపులన్
త్వంగదుత్తుంగరంగచ్ఛతాంగంబులున్ బృంహమాణేభముల్ హ్రే
షమాణాశ్వముల్ప్రాసవత్ప్రాసకృద్ఘోర హుంకార దుర్వార రక్షోభ
టాక్షౌహిణుల్గొల్వ నేతెంచి దండెత్తి తత్తాదృగుత్తాల కాలధ్వజాభీల
వాలాని పాద్యుల్బహుక్రవ్య భుగ్భీమసంగ్రామఘాటీస మాటీకను
ల్పూర్వగీర్వాణదుర్వారగర్వాన్ధకారగ్రహాగ్రామణుల్వాన రాగ్రేస
రుల్కేసరుల్పోలె పెల్లార్చుచున్ దోకలల్లార్చుచున్ స్థూలశైలంబులన్
సాలజాలంబులన్వ్రేల్మముల్జించుచున్మర్మముల్ నొంచుచున్గండశైలంబు
లన్ జండశూలంబులన్ దండిశాలంబులన్ భిండివాలంబులన్ బిండిగా
వింపుచున్ దీర్ణమత్తేభమై శీర్ణరథ్యాప్రజంబై దళద్దైత్యవక్షోవ్రజంబై గళ

ద్రిక్ర ధారాఘురంబై పతత్కేతనంబై త్రుటత్స్యందనంబై సదాభఃక్ర
పూర్ణామిషాస్వాదమేద స్విభేతాళమై కాకఘూకస్వనాభీలమై సంగర
పాంగణంబొప్పగా బోరనర్వంగశాతాసుల న్వారివీతాసులన్ జేయు
చున్గండ్రగొడ్డళ్ల చేగండణంగింపుచున్ శక్తులన్ జెండినిశ్శక్తులంజేయు
చున్ బాకులన్ దేకువల్ మాపుచున్ జివ్వలన్ గ్రొవ్వణంగింపుచున్
దూపులన్ రూపుమాయింపుచున్ చెక్కులై చెక్కులున్ ప్రక్కలైస్ర
క్కలున్ ముక్కలై పిక్కలున్ వమ్ములై యెమ్ములున్ వాములై మో
ములున్ తున్కలై పున్కలున్ ప్రోవులై ప్రేవులున్ కొండలై కండలుం
డంగ వారికి రియన్ వింత గాకొంత సేపీడు లేకీడబోకుద్ధతిన్ యుద్ధమై యా
త్యమున్ జూపి సంగ్రామ రంగంబునన్నిల్చిన న్వారివార్తల్చెవుల్సోకగా
నాజ్యధారోత్ప తిష్ణ్వగ్నికీలా కృతిన్ద్రొక్కువడ్డట్టి కాలాపహారిన్ గదా
తాడితస్థూలాలశార్దూలలీలన్ సటోత్పాటనక్రుద్ధకంఠీరవేంద్రింబు పోల్కన్
స్వశ్లిష్టకుంభద్విపేంద్రింబు చందంబునన్ మృత్యునక్రక్రుధాన ద్రిత
భ్రూకుటీ దుర్నిరీక్షాస్యుడై పజ్జ్రకంఠుండకుంఠోద్ధతిం బేర్చి యారాశశ
ధ్వస్త్ర సింహాంబహిక్లిష్ట తార్క్ష్యంబజాక్రాంత శార్దూలమై యెన్నగం జేమన
స్వచ్ఛ నిన్నాళ్లికుస్వంతవార్త్రల్చెవుల్సోకనేదు స్త్రరోదన్వ దుల్లంఘ
నంబాగ దేదేవతాయక్ష గన్ధర్వసిద్ధోరగా జేయనిర్వక్రిదోర్వక్రిమప్రి
క్రిమప్రిస్ఫుటామద్భటాఇద్ధమాయోద్ధతా స్సంగరేనిర్జితామర్కలై
ర్మర్త్యకీటైర్నికృత్తోతికాయోహతో మేఘనాధోహృతస్థూలజం ఘో
మృతఃకుంభకర్ణోధిగస్మద్భుజావి క్రమాద్ధత్యమం చున్విజృంభించి సా
త్రామణా నేకపస్థూలశుండాభదో స్త్రంభ బంభ్రమ్యమాణస్ఫురచ్చం
ద్రిహాసప్రభాంకూరముల్ద్రిక్కుల న్బిక్కటిల్లంగఝూళింపుచున్ వాస
వున్ద్రాసమొందించి శిష్టాలికిం జాలిపుట్టించితిన్ తాపనిన్దాపనిర్మగ్నగా
వించితిన్ రక్కసున్మోక్కవో జేసితిన్నిల్ల రాతుల్లణంగించితిన్నాలి దూలించి
తిన్ లిబ్బిరాయుబ్బణంగించితిన్ రుద్రనిన్వ్రస్రిస్ఫద్రినిం జేసితిన్వక్రి
మోక్షిష్ఠ్రకైలాసశైలంబులన్ జంభభిత్కుంభికుంభచతుర్దంతకుంతవ్రజో

ద్యత్కీర్ణంబుల్ మరుత్సిద్ధ గంధర్వ దోర్గర్వ నిర్వాపణ ప్రక్రియాకర్మ
ఠంబుల్ జయశ్రీప్రియంభావుకంబుల్ మహీయోమదీ యోగ్రదోస్తం
భముల్ నాకుమర్త్యేశులున్నీశులున్ లక్ష్యమైనట్టులా క్కాకకోలం
బ్లవంగేంద్రులన్ ద్వత్రికాండంబులన్ లక్ష్మణున్ పంచశస్త్రంబులన్
రాఘవున్ వేల్మిడిన్ దున్మిదూటాడెదన్ స్వీకనస్తోక వల్మీకనిర్వాణకద్రూ
జములోప్పనియస్మన్నిషంగస్థితక్రూరనారాచముల్ శాత్రవప్రాణవాత్యాజి
ఘాంసంభ్రవర్తిల్ల వేయంచు చంచత్కృపాణీతను త్రాణతూణీర బాణాసన
భ్రాజితస్యందనారూఢుడై కాలకేతుండుసారథ్యముంజేయనాశాన్తభూ
భృద్భిదాచుంచు చంచన్మహాభేరికాభూరిభాంకారముల్ దంతిఘీంకారముల్
చాపటంకారముల్ సాంయుగీనాసురాధ్యక్ష హుంకారముల్ మందరోర్వీ
ధ్రదుర్ధర్ష సంఘర్షణా ఘూర్ణమానార్ణవంబై ప్రవర్తిల్ల కల్పాంతవేళార
ణద్గాఢపాద్భుధధక్కాధ మత్కార ధిక్కారిఘోరాట్ట హాసారవా
సహ్యుడై పోల్చి ధావత్సుషేణాంత్రి సద్భానుపుత్రాంనికృత్తోర్ష భంభిన్న
వక్షోగవాక్షంపరాభూతనీలాంగదంభీతవాతాత్మజాతంకరిష్యామిసై
న్యంరథంచోతయాహ్నే యరథ్యాని మాంతుస్నోతయంచున్ రణత్రస్త
దై తేయ హృత్సాధ్వసధ్వాంత విధ్వంసనాంభోజినీనాయకంబుల్ దయో
త్సాహసంధాయకంబుల్మహాసాయకంబుల్ ప్రయోగింపుచున్ దాని
న్నంగరాటోపనిర్ముక్తతారాసుతున్ రక్తధారాప్లుతున్ జాంబవంతు
న్భయవ్యాకులస్వాంతున్నీలున్నమిజ్జాడ్యశీలున్ సుషేణుంతను త్రాస్త
బాణుగ్రవాత్మున్స్మరత్తుణ్ణవత్తున్ నలున్వీతసంగ్రామకోలాహలున్ జేసి
సైన్యాంతర శ్రాంతరథ్యంబులన్ గేతనచ్ఛాయసంవారితోష్ణంబులం
జేయుచున్ డాయుచుండంగ నీవంతసంక్రందనస్యందనంబెక్కి త్వంగ
చ్ఛతాంగస్థుడై డాజసత్త్రవైక్లబ్యసంపాదనుం డాభదోఃకుండలీభూత
కోదండనిర్ముక్తపుంఖానుపుంఖోరు నీరంధ్రనారాచధారన్ తదుత్పేరిత
శ్రాంతినెల్లన్ని రోధించితస్త్రముల్ హస్తముల్ముక్కులున్ జెక్కులన్
జెక్కగావింపుచున్ శాకినీఢాకినీభూతభేతాళగోష్ఠుల్విజృంభింపగా దేవ

శ్రామానవాదృష్ట పూర్వాహవక్రీడపై యీడు లేకీడబోకేడ హోరా
త్రిముల్ఖరి మండోదరీకంఠ సూత్రచ్ఛిదాసాధు వై ధాత్రికాండంబు
నన్ జండదోర్దండ మోఘీకృతై రాసనున్ రావణున్ ద్రుంపవే నిర్జరుల్ స్వం
తసిల్లంగ విద్యాధరుల్ వేట్కనొందంగ గంధర్వులుప్పొంగ యక్షుల్ప్రశంసింప
సాధ్యుల్పరీతోషమొందంగ నీవంతటన్ గుంభకర్ణానుజున్ భానుమత్సూ
నుకిష్కింధకుంబోలి యాలంకకుం రాజు గావించి బందీకృతానేక విద్యా
ధరీ సాధ్య శాతోదరీ కిన్నరీ ఖేచరీ హృత్పరీతాపముం బాపి లోకాప వాద
క్రియాశంకయుష్మత్ప్రియత్నంబుచేతన్ సాదరన్ జొచ్చి తద్వహ్ని పాతి
వ్రతిద్యోధునీ సాధునీరాప్లుతిం జేయు సీతామహాదేవితో పుష్పకం బెక్కి
విధ్వస్తమస్తం ప్రహస్తం విదీర్ణేన్ద్రజిత్కుంభకర్ణాగ్నివర్ణం కబంధర్ద్ధశాస్య
కృతానేక భేతాళ లాస్యం మదీయాహవ ప్రాంగణం పశ్య సీతే యటంచున్
ధరాపుత్రికిన్ జూపుచున్వచ్చి నానాద్వీప జ్జాలతూల వ్రజాలావృతమైనట్టి
సాకేతమున్ జేరి యుద్యద్దిదృక్షాసమాయాతపౌరాంగనా వ్రాతసానన్దచ
క్షుర్గళ ద్బాష్పకంబైన యాపుష్పకంబత్తరిం డిగ్గి కౌసల్యకున్ గైకకుం
దత్సుమిత్రామహాదేవికిన్మ్రొక్కి లోకత్రయస్తుత్య సౌభ్రాత్ర విభ్రాజిత
భ్రాతలన్ సర్వసర్వంసహాధూర్వహోజాను బాహుద్వయిం గౌగిటం జే
ర్చియారీతులన్ భ్రాతలన్మాతల న్గాతు కాంబోధి నోలార్చి సీతామహాదేవి
తోచన్ సుఖాంభోధినోలాడు నిన్నెన్న నీ వన్న నీ వన్ ఫణీట్షణ్ముఖాదుల్
నుతుల్సేయగా లేరు నిన్నెన్న నే నెంత వాడన్ త్వదీయాంఘ్రిదాసాను దా
సుండ నన్నుం గృపాదృష్టి వీక్షించి రక్షింపవే రామరాజద్గుణస్తోమ తుభ్య
న్నమో రామ తుభ్యన్నమస్తే నమస్తే నమః॥

శ్రీ రామ దండకము.

సమాప్తము.

మంగు వేంకటరంగనాధరావు
బుక్కు సెల్లరు
గోదావరిజిల్లా కాకినాడ.

10691